

Suomen valtion taloudelliset sitoumukset, vastuut ja saatavat Euroopan talous- ja velkakriisiin liittyen – tilanne 31.12.2016

Suomen valtio on Euroopan unionin (EU) ja euroalueen jäsenvaltiona osallistunut EU:n ja euroalueen talous- ja rahoitusvakautta tukeviin toimiin eri järjestelyjen kautta vuosina 2008–2016. Järjestelyt on toteutettu osana yhteisesti sovittuja talouden sopeutusohjelmia, joihin liittyy rahoitustukea eri muodoissa. Ohjelmiin ovat osallistuneet eri instituutiot ja valtiot riippuen ongelmien luonteesta ja ohjelmien tavoitteesta. Rahoitustuki on myönnetty sitä varten perustettujen instituutioiden kautta (ks. Liite 1) tai valtioiden kahdenvälisinä lainoina.

Euroalueen maille kohdistettu uusi rahoitustuki toteutetaan ensisijaisesti Euroopan vakauskoneiston (EVM) kautta. Sen osalta yksittäiset rahoitustukipäätökset eivät lisää Suomen valtion vastuuta ja EVM:ssa pääoman korottamisesta päätetään erikseen. Euroopan rahoitusvakausvälineen (ERVV), Euroopan rahoitusvakautusmekanismien (ERVM), EU:n maksutaseavun ja IMF:n rahoitustuen kautta Suomen valtiolle syntyy epäsuoria (laskennallisia) vastuuta. Eduskunta hyväksyy Suomen osallistumisen näiden instituutioiden toimintaan ja niiden kautta myönnettäviin tukiohjelmiin sovittujen päätöksentekomenettelyjen mukaan. ERVV:stä ei Kreikan toisen ohjelman päätyttyä 30.6.2015 voida enää maksaa rahoitustukea.

Suomen Pankki (SP) on osallistunut euroalueen kriisinhallintaan eurojärjestelmän osana ja raportoi riskeistään ja vastuistaan itsenäisesti¹. Valtiovarainministeriö (VM) julkaisee selvityksen valtion sitoumuksista ja vastuista kaksi kertaa vuodessa joulukuun lopun ja kesäkuun lopun tilanteista. Seuraavassa esitetään tilanne joulukuun 2016 lopussa².

Taulukko: Yhteenveto Suomen valtion erityyppisistä vastuista, sitoumuksista ja saatavista 31.12.2016

EVM	Vaadittaessa maksettava pääomaosuus*	10/2012 maksettu pääomaosuus*	Huomioita
EVM – pääomaosuus	11,14	1,44	Suomen osuus noin 1,79 %. Määräraha maksettuun pääomaosuuteen sisältyi valtion vuoden 2012 toiseen lisätalousarvioon.
Takaukset ja lainat	Käytössä 31.12.2016	Käytössä 30.6.2016	
ERVV – takaukset**	6,28	6,39	ERVV:n antamat tukilainat kirjataan valtioiden EMU-velkaan. Ei vaikutusta valtion velkaan. Suomen osuus 1,93 %.
Kahdenväliset lainat	1,0	1,0	Laina Kreikalle. Määräraha talousarviossa 2010. Lainasta ei enää nostoja.
Laskennalliset vastuut	Tilanne 31.12.2016	30.6.2016	Suomen osuus EU:n ja IMF:n antamasta rahoituksesta ETA – alueen kriisimaille.
ERVM:n tukilainat	0,75	0,75	Osuus 1,6 %. Ei vaikutusta valtion velkaan.
EU:n maksutasetuki	0,07	0,07	Osuus 1,6 %. Ei vaikutusta valtion velkaan. Euroalueen ulkopuoliset EU:n jäsenvaltiot (Latvia ja Romania).
IMF:n antama rahoitus/x	0,23	0,29	Osuus 0,51 %. Ei vaikutusta valtion velkaan.
- josta euroalueen maat	0,19	0,20	Kreikan, Irlannin, Portugalin ja Kyproksen lainaohjelmat
Suomen rahoitustukiohjelmiin liittyvät vakuusjärjestelyt (miljardia euroa)			
Yhteensä	1,23		Vakuusjärjestely Suomen takausosuudelle Kreikan ERVV-ohjelmasta ja osuudelle Espanjan EVM-ohjelmasta

* Suomen enimmäisosuus vaadittaessa maksettavasta pääomasta on noin 11,14 miljardia euroa. Sitä maksetaan siinä tapauksessa, jos pääomaa tarvitaan tappioiden kattamiseksi tai EVM:n maksukyvyttömyyden välttämiseksi. ** Käytössä oleva määrä tarkoittaa Suomen osuutta käytetyistä takauksista (ml. nettokorot) ylitakauksineen.

¹ Valtion antama takuu Suomen Pankin IMF-vastuille on n. 8,2 mrd. euroa. Käytössä oleva (31.12.2016) kokonaismäärä on 0,60 mrd. euroa.

² Valtiovarainministeriön internet-sivulla <http://vm.fi/euroalueen-vakaus> on monipuolisesti lisätietoa eurokriisin hoidosta ja aiemmat selvitykset Suomen vastuista, vakuuksista jne. Yhteenvetotaulukossa laskennallisten vastuiden osalta Suomen osuus lasketaan avoimena olevista ERVM:n tukilainoista, EU:n maksutasetukilainoista ja IMF:n antamista lainoista. Lähes kaikki tukiohjelmat ovat päättyneet eikä niistä voi tehdä uusia nostoja. /x Puolan osalta käytetään IMF:n myöntämää ennakkollista ohjelmaa (FCL), jonka määrä on n. 8,2 mrd. euroa. Ohjelmasta ei ole tehty nostoja.

1. Euroalueen vakausmekanismi (EVM)

- EVM on euromaiden Luxemburgiin perustama omalla pääomalla toimiva kansainvälinen rahoituslaitos, joka toimii euroalueen pääasiallisena vakaudenhallinnan mekanismina. EVM:n pääoma koostuu sijoitetusta pääomasta sekä vaadittaessa maksetusta pääomasta.
 - **EVM:n maksettu pääoma** on 80,55 mrd. euroa
 - Suomen osuus 1,44 mrd. euroa
 - **Vaadittaessa maksettava pääoma** on 624,3 mrd. euroa
 - Suomen osuus 11,14 mrd. euroa
 - **Kokonaispääoma** on siten yhteensä 704,80 mrd. euroa
 - Suomen osuus on yhteensä 12,58 mrd. euroa eli 1,785 %.
- EVM:n lainakapasiteetti on 500 mrd. euroa, josta on käytössä tällä hetkellä 72,7 mrd. euroa ja sidottuna Espanjan, Kyproksen ja Kreikan ohjelmiin yhteensä 127,0 mrd. euroa. Suomen laskennallinen osuus sidotusta lainakapasiteetista oli noin 2,3 mrd. euroa ja käytetystä noin 1,3 mrd. euroa.

Ohjelmat

- Kyproksen ohjelman päätyttyä maaliskuussa 2016, Kreikalle kesällä 2015 myönnetty rahoitustukiohjelma on ainoa käynnissä oleva EVM-ohjelma. Kreikan ohjelma on enimmillään 86 mrd. euroa ja se kestää kesään 2018. Joulukuun lopussa EVM oli lainannut Kreikalle ohjelmasta 31,7 mrd. euroa.
- **Kreikan** EVM-ohjelman ensimmäinen väliarvio valmistui kesäkuussa 2016. Väliarvion mahdollistamasta, yhteensä 10,3 mrd. euron lainaerästä maksettiin lokakuussa 2016 viimeinen, 2,8 mrd. euron maksuerä.
- **Kyproksen** sopeutusohjelma saatiin onnistuneesti päätökseen maaliskuussa 2016. Kypros palasi ohjelman aikana onnistuneesti rahoitusmarkkinoille ja maan pankkisektorin tilanne saatiin vakautettua. Julkisen talouden tasapainotuksessa onnistuttiin etuajassa ja talouskasvu on ollut kesästä 2015 lähtien vahvaa. Kyproksen ohjelmaan oli varattu EVM:sta 9 mrd. euroa, josta Kyprokselle maksettiin 6,3 mrd. euroa.
- EVM:n lainakapasiteetista oli 31.12.2016 sidottu **Espanjalle** maksettuaun rahoitustukeen 34,7 mrd. euroa. Marraskuussa 2016 Espanja maksoi etuajassa takaisin 1 mrd. euroa saamastaan rahoitustuesta. Espanja on maksanut takaisin yhteensä 6,6 mrd. euroa sille maksetusta 41,3 mrd. euron rahoitustuesta. Tästä 6,3 mrd. euroa on maksettu takaisin etuajassa.

2. Euroopan rahoitusvakausväline (ERVV) ja sen varainhankinnalle annetut takaukset

- ERVV on euromaiden Luxemburgiin perustama osakeyhtiö, jonka tehtävänä oli toimia väliaikaisena kriisinhallintavälineenä EVM:n toiminnan käynnistämiseen asti. Euromaiden antamat takaukset kohdistuvat ERVV:n varainhankintaan rahoitusmarkkinoilta ja sen kykyyn suoriutua ulkoisista maksuvelvoitteistaan, eivät rahoitustukiohjelmissa annettuihin lainoihin. Tällä on vaikutusta esim. myönnettyihin velkaehtojen huojennuksiin (ks. kohta 6).
- ERVV:n helmikuussa 2012 hyväksytyn varainhankintaohjelman 241 mrd. euron enimmäismäärästä oli joulukuussa käytössä pääomaltaan noin 185,1 mrd. euroa ja nettokorot mukaan lukien noin 204,4 mrd. euroa Kreikan, Irlannin ja Portugalin tukiohjelmien rahoitusta varten. Suomen osuus käytetystä pääomamäärästä ja nettokoroista oli noin 3,9 mrd. euroa ja ylitakauksineen määrä oli noin 6,28 mrd. euroa³. Verrattuna kesäkuun loppuun, Suomen takausvastuun määrä laski noin 110 miljoonaa euroa. Takausvastuun määrän vaihtelu johtuu pääosin ERVV:n velkakirjojen erääntymisten ja liikkeeseenlaskujen aikataulutuksesta.

³ Tiedot EVM / ERVV:n velkainstrumenteista löytyvät EVM:n sivulta: <https://www.esm.europa.eu/assistance/lending-toolkit>

Ohjelmat

- ERVV:n lainasaatavat Kreikasta ovat noin 130,9 mrd. euroa, Irlannista 17,7 mrd. euroa ja Portugalista 26 mrd. euroa. ERVV:stä ei ole myönnetty uusia ohjelmia vuoden 2013 jälkeen eikä maksettu rahoitustukea vuoden 2014 jälkeen. ERVV:n varainhankinta jatkuu, kunnes sen ohjelmamaille mak sama rahoitustuki on maksettu takaisin.

Lainaehdot

- Kreikan, Irlannin ja Portugalin ERVV-ohjelmien lainaehtoihin on tehty huojennuksia ohjelmien aikana. Vuosina 2011–2012 on sovittu yllämainittujen ohjelmien osalta 10 vuoden lyhennysvapaasta jaksosta. Lisäksi lainojen painotettuja keskimaturiteetteja on pidennetty Irlannin ja Portugalin osalta 21 vuoteen ja Kreikan osalta 32,5 vuoteen. Kreikan lainojen lyhennykset alkavat vuonna 2023, Portugalin 2025 ja Irlannin 2029. Korot on alennettu vastaamaan ERVV:n varainhankintakustannuksia⁴.
- Kreikan ohjelmassa sovittiin 2012, että Kreikan ERVV-lainojen korot pääomitetaan 10 vuotta. Kreikan lainakorkojen pääomitus joudutaan kattamaan uudella varainhankinnalla. Lainaehtojen muutokset merkitsevät sitä, että ERVV:n varainhankinnan tarve jatkuu vastaavasti ja alkaa pienentyä vasta, kun lainojen takaisinmaksut alkavat. Tämän johdosta myös tarve ERVV:n varainhankinnan takauksille jatkuu.

3. Kahdenväliset lainat

- Suomen kahdenvälisestä lainasta **Kreikalle** on maksettu noin 1,005 mrd. euroa. Tästä on saatu joulukuuhun 2016 mennessä korkotuottoja yhteensä 66,7 miljoonaa euroa ja palkkioita 5,0 miljoonaa euroa.

4. Laskennalliset⁵ sitoumukset ja vastuut

4.1. Euroopan rahoituksen vakautusmekanismi (ERVM)

- **EU:n kriisimekanismi ERVM:n** kautta Suomella on laskennallisia vastuuta annetusta rahoitustuesta noin 0,75 mrd. euroa. ERVM lainasi kriisin aikana Irlannille 22,5 mrd. euroa ja Portugalille 24,3 mrd. euroa. Molempien maiden ohjelmat ovat päättyneet ja ne ovat palanneet menestyksellisesti velkakirjamarkkinoille.

4.2. EU:n maksutaseapu

- EU on antanut 2008 jälkeen **maksutaseapua euroalueen ulkopuolisille jäsenvaltioilleen** Latvialle, Romanialle ja Unkarille. Latvian ja Romanian saamaa rahoitustukea oli 31.12.2016 maksamatta takaisin yhteensä 4,2 mrd. euroa. Unkari maksoi huhtikuussa 2016 viimeisen maksuerän saamastaan rahoitustuesta. Suomen laskennallinen osuus käytössä olevasta maksutaseavusta on noin 0,07 mrd. euroa.

4.3. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF)

- **Euroalueen maiden** (Kreikka, Kypros, Irlanti ja Portugali) ohjelmiin liittyvää tukirahoitusta on IMF:lle maksamatta takaisin yhteensä noin 35,0 mrd. euroa. Suomen laskennallinen osuus euromaiden ohjelmista on vastaavasti noin 0,19 mrd. euroa. Suomen käytössä olevat takuuvastuut IMF:n kaikista ohjelmista ovat 0,60 mrd. euroa.
- **Euroalueen ulkopuolisilla** Euroopan talousalueen rahoitustukea saaneet maat (Islanti, Latvia, Puola, Romania ja Unkari) olivat tammikuuhun 2016 mennessä maksaneet takaisin saamansa rahoitustuen. Puolalle myönnettiin tammikuussa 2017 kaksivuotinen IMF-ohjelma suuruudeltaan 8,2 mrd. euroa (6,5 mrd. SDR), joka on luonteeltaan ennakkollinen ja josta Puola ei aio tehdä nostoja.

5. Suomen valtion saamat vakuudet

⁴ ERVV- ja EVM-lainojen korot: <https://www.esm.europa.eu/lending-rates>

⁵ Suomen laskennallinen (jäsen)osuus EU:n ja ERVM:n vastuista on 1,6 % ja IMF:n vastuista 0,53 %.

- Suomen valtio on saanut Kreikan toisen ohjelman ja Espanjan ohjelman osalta vakuudet⁶, joiden määrät perustuvat ERVV:n tai EVM:n myöntämien lainojen määriin. Vakuus molemmista rahoitustukiohjelmista on joulukuun loppuun mennessä saatu kokonaisuudessaan vakuussopimusten mukaisesti.
- Espanjan päättyneessä ohjelmassa vakuutta on kertynyt markkina-arvoltaan noin 298 miljoonaa euroa ja Kreikan ohjelmassa noin 930 miljoonaa euroa. Yhteensä Suomen valtion saamien vakuuksien markkina-arvo oli kesäkuussa siis noin 1,23 mrd. euroa. Euromääräisinä maksuina saadut vakuudet on sijoitettu korkean luottokelpoisuuden omaavien eurovaltioiden velkakirjoihin ja käteiseen.

6. Kreikalle 23.1.2017 myönnetyt lyhyen aikavälin velkahelpotukset

- Lyhyen aikavälin velkahelpotukset ovat Euroopan vakausmekanismin suorittamia toimenpiteitä. Toimilla ei ole budjettivaikutuksia Suomelle. Nämä toimet ovat:
 - ERVV-lainojen velanmaksupiikkien tasaaminen muuttamatta keskimääräistä laina-aikaa
 - ERVV:n varainhankintastrategian optimointi korkoriskin pienentämiseksi
 - ERVV-lainan yhden lainaerän 1.1.2017 voimaan tulevan 2 % marginaalin poistaminen vuodelta 2017.
- Vaikutukset kohdistuvat ERVV:n kassavirtaan ja tase-erien kohdentamiseen eri tilikausille. Suomi on luopunut osana vakuusjärjestelyä osuudestaan mahdollisiin ERVV:n tuottoihin. Suoria taloudellisia vaikutuksia Suomelle voi syntyä vain, jos Suomi joutuu maksamaan ERVV:lle antamansa varainhankinnan takauksen perusteella. Sovituilla lyhyen aikavälin toimilla ei ole Suomelle suoria taloudellisia vaikutuksia.

Euroryhmän 24.5.2016 yhteisymmärrys velkaehtoien huojennuksista

- Lyhyen aikavälin velkahelpotuksien perustana toimivat euroryhmän 24.5.2016 saavuttama poliittinen yhteisymmärrys Kreikan velkaehtoien huojennuksista. Päätökset ovat eduskunnan vahvistaman Suomen toimintalinjan mukaisia:
 1. Vastuut eivät kasva.
 2. Mitoitus on rajattu.
 3. Toteutus tehdään vaiheittain ja se on ehdollinen ohjelman onnistumiselle.
- Euroryhmä vahvisti myös, että lainapääoman leikkaaminen on suljettu pois. Velkaehtoja voidaan huojentaa ainoastaan, jos ne ovat tarpeen Kreikan velanhoitokustannusten hillitsemiseksi. Ehtona on myös, että Kreikka toteuttaa lainaohjelman ehdot ja saavuttaa ohjelmassa sovitut perusylijäämäta-voitteet.
- Velkaehtoien huojennukset on jaettu kolmeen kategoriaan: lyhyt aikaväli, keskipitkä aikaväli ja pitkä aikaväli. Vain lyhyen aikavälin velkahelpotustoimet toteutetaan varmasti, sen sijaan keskipitkän (2018 mennessä) ja pitkän aikavälin (2018 jälkeen) toimet ovat ehdollisia. Euroryhmä tekee niistä tarvittaessa erikseen päätökset.
 - Jos ne tulevat ajankohtaisiksi, hallitus määrittelee Suomen kannan niitä koskeviin ehdotuksiin yhteistyössä eduskunnan kanssa. Tällöin arvioidaan erityisesti vaikutuksia Suomen vastuisiin.
 - Vuonna 2018 voidaan antaa lisää helpotuksia, jos sellaiset ovat tarpeen ja Kreikka on toimeenpannut ohjelman sovitusti. Jos näin käy, suurin vaikutus syntyy Suomen Pankin omistamista Kreikan velkakirjoista kertyneiden tuottojen palauttamisesta Kreikalle. Näitä tuottoja kertyy vuosien varrella Suomen Pankille noin 58,7 miljoonaa euroa.

⁶ Vakuuden osuus annettavasta luotosta perustuu luottoluokituslaitos Standard & Poor'sin oletukseen tappioista, joita on aiemmin aiheutunut velkakirjanhaltijoille valtioiden velkajärjestelyissä. Vakuus kattaa tuensaajavaltioon liittyvää luottoriskiä. Vakuuksien määrä ei perustu ERVV:n varainhankinnalle annettavan takauksen määrään, koska nämä riskit eivät liity tuensaajavaltion luottoriskiin, vaan ERVV:n toimintaan liittyviin riskeihin, joista vastaavat euroalueen valtiot yhdessä.

LIITE 1: Eurokriisin keskeisten instituutioiden ja niihin liittyvien vastuukäsitteiden selitykset

- **EVM: Euroopan vakausmekanismi** (englanniksi: *European Stability Mechanism, ESM*) on euromaiden Luxemburgiin perustama omalla pääomalla toimiva kansainvälinen rahoituslaitos, jonka, samoin kuin Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF), tehtävänä on viime kädessä edesauttaa rahoitusvakauden, julkisen talouden kestävyuden ja talouden kasvuedellytysten palautumista. Euroalueen näkökulmasta tavoitteena on lisäksi saada aikaan kriisin hallittu ratkaisu tartuntavaikutusten estämiseksi ja rahoitusjärjestelmän tervehdyttämiseksi. EVM:n enimmäislainanantokykky on 500 miljardia euroa. EVM:n 704,8 miljardin euron peruspääoma koostuu yhteensä 80,55 miljardin euron suuruisesta vuoden 2014 huhtikuun loppuun mennessä kokonaisuudessaan maksettusta osakepääomasta sekä yhteensä enintään 624,3 miljardin euron suuruisesta vaadittaessa maksettavasta osakepääomasta. EVM-sopimus tuli voimaan 27. syyskuuta 2012 ja EVM aloitti virallisesti toimintansa 8. lokakuuta 2012. EVM on toimintansa aloittamisen jälkeen pääasiallinen eurokriisin hallintamekanismi. Latvia liittyi EVM:n jäseneksi vuonna 2014 ja Liettua helmikuussa 2015.
- **ERVV: Euroopan rahoitusvakausväline** (englanniksi: *European Financial Stability Facility, EFSF*) on euromaiden Luxemburgiin perustama osakeyhtiö, jonka tehtävänä oli toimia väliaikaisena kriisinhallintavälineenä myöntämällä kriisiytyneille euromaille rahoitustukea enintään vuoden 2013 kesäkuun loppuun saakka. Euroalueeseen kuuluvat valtiot takaavat ERVV:n varainhankinnan lukuun ottamatta väistyviä takaajia, joita voivat pyynnöstään olla tuen piirissä olevat tai tuen piiriin joutuvat kriisimaat. ERVV:n varainhankinnalle annettavien takausten kokonaismäärä oli aluksi 440 miljardia euroa, josta se korotettiin pääomaltaan 780 miljardiin euroon. Suomen noin 7,92 miljardin euron alkuperäistä kokonaistakaussitoumusta muutettiin lokakuussa 2011 ERVV-puitesopimuksen muutoksella (SopS 99/2011). Tämän perusteella Suomi on sitoutunut antamaan takauksia ERVV:n varainhankinnan pääoman ja sille annettavan 65 prosentin ylitakauksen osalta yhteensä enintään 13,97403 miljardin euron arvosta. Tämän lisäksi takaus kattaa myös ERVV:n varainhankinnan korot, kulut ja niille annettavan ylitakauksen, jotka aikaisemmin sisältyivät kokonaistakaukseen.
- **ERVM: Euroopan rahoituksen vakautusmekanismi** (englanniksi: *European Financial Stabilisation Mechanism, EFSM*) on neuvoston asetuksella (EU) N:o 407/2010 perustettu hätärahoitusohjelma, jota komissio hallinnoi. Päättökset taloudellisen avun myöntämisestä tekee neuvosto. Komissio kerää markkinoilta rahaa käyttäen Euroopan unionin budjettia vakuutena. Budjetin kautta kaikki 27 EU:n jäsenvaltiota ovat osallisina ERVM:n lainoissa kriisimaille. ERVM:n myöntämien lainojen yhteenlaskettu summa on rajoitettu 60 miljardiin euroon. ERVM:n rahoituskapasiteetista on sidottu noin 48 miljardia euroa Portugalin ja Irlannin ohjelmien rahoitukseen. Sittemmin on sovittu, ettei ERVM:a enää tulla käyttämään mahdollisten uusien ohjelmien rahoittamiseen.
- **EU:n maksutasetuki** (englanniksi: *EU balance-of-payments assistance*) myönnetään unionin keskipitkän ajan lainoina, jotka annetaan yleensä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja muiden monenvälisten lainanantajien, kuten Euroopan investointipankin (EIB), Euroopan jälleerakennus- ja kehityspankin (EBRD) tai Maailmanpankin (WB), myöntämän rahoituksen tai jäsenvaltioiden kahdenvälisen avun yhteydessä. Kyseessä on poikkeuksellinen järjestely, jonka käytöstä neuvosto päättää tapauskohtaisesti. Potentiaalisia tuensajia ovat euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot, joilla on vakavia maksutasevaikeuksia. Järjestelyn tarkoituksena on helpottaa jäsenvaltioiden yleisiä ulkoisia rahoitusvaikeuksia ja palauttaa niiden maksutasetilanteen kestävyys. Talous- ja rahoituskomiteaa kuultuaan komissio ja asianomainen jäsenvaltio sopivat talouspoliittisista edellytyksistä yhteisymmärryspöytäkirjassa, joka allekirjoitetaan ennen lainasopimusten täytäntöönpanoa. Ennen uusien lainaerien maksamista tarkistetaan, että jäsenvaltio toteuttaa edellytetyt toimet. Maksutasejärjestely aktivoitiin uudelleen vuonna 2008 kansainvälisen talous- ja finanssikriisin seurauksena. Joulukuussa 2008 sen enimmäismäärä nostettiin 12 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Toukokuussa 2009 päätettiin enimmäismäärän nostamisesta edelleen 50 miljardiin euroon, jotta voitaisiin reagoida nopeasti mahdollisiin uusiin maksutasetukipyntöihin.
- **IMF: Kansainvälinen valuuttarahasto** (englanniksi: *International Monetary Fund, IMF*) on kansainvälinen järjestö, joka valvoo maailmanlaajuisia rahoitusjärjestelmää tarkkailemalla ulkomaisia vaihtokursseja ja maksutaseita, ja antaa pyydettyä teknistä ja taloudellista apua. Sen tavoite on loiventaa kansainvälisen finanssijärjestelmän markkinahäiriöitä ja tukea tilapäisiin rahoitusvaikeuksiin joutuneita jäsenvaltioita. IMF:ään kuuluu nykyään 189 jäsenmaata. IMF:n rahoituskapasiteetti muodostuu tällä hetkellä paitsi yleisistä jäsenosuusvaroista myös väliaikaisiksi tarkoitetuista rahoituskeinoista, joita ovat *New Arrangements to Borrow* -rahoitusjärjestely (NAB) sekä kahdenväliset lainat. Suomen osuuden Kansainvälisen valuuttarahaston rahoituksesta hoitaa Suomen Pankki. Suomen Pankista annettun lain (214/1998) 7 §:n mukaan Suomen Pankilla on oltava luotonannossaan riittävät vakuudet. Tämän vuoksi Suomen Pankille on myönnetty valtiontakuu Kansainvälisen valuuttarahaston rahoituksesta mahdollisesti aiheutuvien tappioiden varalta. Suomen laskennallinen osuus IMF:n lainoituksesta perustuu Suomen kiintiöosuuteen, joka on 0,51 prosenttia. Suomen jäsenosuus on 2,4 miljardia erityistä nosto-oikeutta (englanniksi *Special Drawing Rights, SDR*) eli noin 3 miljardia euroa. Suomen osuus NAB-järjestelystä on SDR 1,1 miljardia eli noin 1,4 miljardia euroa. Jäsenosuuden ja NAB-järjestelyn lisäksi Suomella on voimassa varajärjestelynä kahdenvälinen lainasopimus Kansainvälisen valuuttarahaston kanssa. Tähän mennessä kahdenvälisiä lainaa ei ole käytetty. Suomen ja valuuttarahaston kahdenvälisen lainan enimmäismäärä on suuruudeltaan enintään 3,76 miljardia euroa.

LIITE 2 – Yhteenvedo sitoumuksista, vastuista ja saatavista 31.12.2016 (mrd. euroa)

1 EVM			
- Suomen osuus koko pääomasta		12,58	
- maksettu pääomaosuus		1,44	
- vaadittaessa maksettava osuus		11,14	
EVM:n lainat kriisimaille			
- Espanja		34,7	
- Kypros		6,3	
- Kreikka		86,0	Sitoumus. Nostettu 31,7 mrd. euroa.
2 ERVV - varainhankintaohjelma			
	ohjelma	käytössä	ml. nettokorot
- 2/2012 hyväksytty varainhankintaohjelma	241,0	185,1	204,4
- Suomen osuus takauksista	4,65	3,57	3,94
- ylitakauksineen	...	5,69	6,28
ERVV:n lainat kriisimaille			
	sitoumus	maksettu	saldo
- Kreikka (II vakautusohjelma)	...	130,9	130,9
- Irlanti	...	17,7	17,7
- Portugali	...	26,0	26,0
3 Kahdenväliset lainat			
	lainapääoma		
- Kreikka (I vakautusohjelma)	1,00		
4 ERVM:n sitoumukset ja lainat			
	maksettu	saldo	Suomen osuus
- Irlanti	22,5	22,5	0,36
- Portugali	24,3	24,3	0,39
Yhteensä	46,8	46,8	0,75
5 EU:n maksutasetuki *			
	maksettu	saldo	Suomen osuus
Latvia	2,9	0,7	0,01
Romania	5,0	3,5	0,06
Yhteensä	7,9	4,2	0,07
6 IMF:n rahoitustuki Euroopan kriisimaille**			
		saldo	Suomen osuus
Kreikka (I ja II vakautusohjelma)		12,9	0,068
Irlanti		4,8	0,026
Portugali		16,3	0,087
Kypros		1,0	0,005
Puola (sitoumus, ei nostoja)***		8,2	0,044
Yhteensä		43,2	0,230

* maksettu = 2008 jälkeen annettu rahoitus; saldo = vielä takaisinmaksamaton määrä

** Suomen osuus IMF:n antamista lainoista tai Puolan ennakkolisesta lainasta.

*** Puolan FCL-ohjelma on ennakkollista rahoitustukea. Puola ei ole tehnyt ohjelmasta nostoja.